

Šivanje košarice za korzet - online učenje

Sewing the cups for a corset - online study

Stručni rad / Professional Paper

Đurđica Kocijančić

Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet, Zavod za dizajn tekstila i odjeće, Prilaz baruna Filipovića 28a, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Korespondencija: djurdjica.kocijancic@ttf.unizg.hr

Sažetak

U radu je prikazano šivanje dvodijelne košarice za korzet prema online učenju na predmetu "Izrada kostima (workshop)". Postupak šivanja dvodijelne košarice detaljno je opisan i prikazan nizom fotografija. Cilj rada je objasniti na koji se način šiva dvodijelna košarica za korzet putem online nastave za studente sveučilišnog diplomskog studija Tekstilni i modni dizajn, smjer Kostimografija, za vrijeme kada nije bila moguća kontaktna nastava. Na taj se način usmjeravaju studenti da prema uputama dobivenim putem online nastave, kod kuće, šivaju košarice za korzet.

Keywords: košarica; šivanje; korzet; online učenje; fotografija; kostim.

Abstract

The paper shows the process of corset cups sewing from two parts, through the online study course "Costume making (workshop)". The sewing process is described in detail and shown with a series of photos. The aim of the paper is to explain how to sew a two-part cups for a corset via online classes for students at the university graduate study in Textile and Fashion Design, branch Costume Design, during the time when contact classes were not possible. In this way the students can learn how to sew the corset cups at home via online classes.

Keywords: cup; sewing; corset; online study; photography; costume.

1. Uvod

Tehnika spajanja dijelova odjevnih predmeta pomoću šivaćih strojeva uz uporabu šivaćeg konca danas je najviše u primjeni. Izumom šivaćeg stroja 1851. godine, koji je patentirao izumitelj I. M. Singer, i daljnjim razvojem šivaćih strojeva, izrada korzeta i ostalih odjevnih predmeta znatno je brža i jednostavnija [1]. Također, znatna je ušteda vremena izrade s obzirom da nije potrebno ručno šivanje.

1.1. Povijesni pregled razvoja korzeta

Povijesnim pregledom utvrđeno je mnoštvo različitih oblika i modela korzeta koji su se izmjenjivali kroz različita razdoblja sve do 19. stoljeća, obzirom da su često bili nezaobilazni u odijevanju žena. Korzetom se mijenja oblik tijela te se tako njime postizao oblik krutog ravnog torza i visokog poprsja. Korzetom se tijelo oblikovalo na način da se postigne figura pješčanog sata. Vrlo je malo razdoblja u povijesti ženske odjeće u kojima korzet nije dominirao u odijevanju. Odjeća je tako najčešće bila ukrašena čipkom ili podstavljena. Povijesno gledajući, korzet u 1920-im godinama je ravno grudi, dok je u 1950-im bio podstavljen, a razlikovao se po obliku kao i korištenju različitih materijala za postizanje određenog oblika. Materijali koji su se s tim ciljem upotrebljavali bili su: kitova kost, trska, čelik, konjska dlaka i guma [2, 3]. U 16. stoljeću žene su u odijevanju imale postavljena stroga pravila te su tako odjećom, stežući je, poprimali neprirodan oblik tijela. Stoga, odijevao se steznik, pojačan s mjedi i drvom, pod nazivom *basquine* koji se transformira u tzv. *Corps* ili *corps piqué* (steznik koji je

jako uzak u struku). Ovaj korzet bio je pojačan tzv. *buscom* od dvije drvene ili metalne ploče, bogato ukrašene, a služile su kako bi tijelo držale uspravljenim. Corps je iznimno krut steznik složen od armature, od bijelog željeza, napunjen i prekriven platnom [4].

Rosalind Kind je 1926. godine patentirala grudnjak na kojemu se naramenice preklapaju križajući u koso te skupljajući ih u jedan jedini komad s točkom preklapanja u sredini, kako bi se odvojilo grudi svaku zasebno. Američka tvrtka Warner definira dubine košarica od A do D koje se upotrebljavaju i danas. Za vrijeme drugog svjetskog rata Howard Hughes je primijenio inženjersku stručnost i vještine za izradu grudnjaka glumice Jane Russell. Njegova želja je bila pronaći grudnjak za raskošne grudi Jane Russell (100 D). Godine 1943. izradio je grudnjak s metalnim konzolama kako bi joj grudi došle do punog izražaja na filmu "Prognanik". Tijekom 50-ih godina 20. stoljeća žene, željne glamura, kopirale su stil filmskih zvijezdi kao što su Jane Russell, Lana Turner, Marilyn Monroe koje su uspostavile nove standarde ljepote. Tada se pojavio grudnjak koji je postao popularan, a bio je krut, šiljastog oblika.

Krajem 40-ih godina 20. stoljeća pojavilo se mnoštvo reklama za grudnjake. Godine 1946. *Lejaby* proizvodi grudnjake gdje se naramenice križaju na leđima, a zatim se vežu sprijeda. 1948. godine pojavljuje se mini *bustier* tzv. poprsnik-donji, odjevni predmet koji obuhvaća poprsje, bez armature, od pamučnog satena, obrubljen dijagonalno, na kojem se volumen grudi postiže ušitkom, a naramenice tvore vrpce od tafta. Moda se preusmjerava prema *šiljastim* grudima te se daje prednost košaricama izrađenim pomoću koncentričnih prošiva.

Tvrtka Wacoal koristi za izradu svog prvog grudnjaka, kako bi bolje zaštitio grudi, jednu metalnu oprugu koja u potpunosti obuhvaća svaku dojku posebno, to je grudnjak Bra Pad iz 1948. godine.

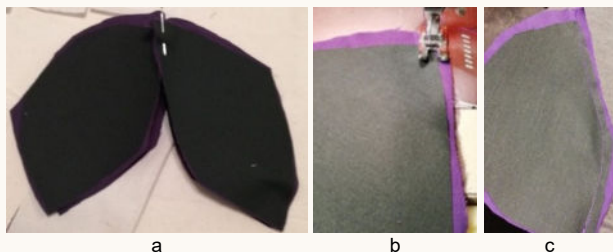
Kod Vivienne Westwood od 1985. godine visoko uzdignut korzet više se ne odijeva kao donji odjevni predmet, već kao gornji i jedini odjevni predmet. Korzet kao zasebni odjevni predmet ili kao modni pomoćni rekvizit koji oblikuje siluetu upotrebljavaju brojni modni dizajneri: Karl Lagerfeld, Christian Lacroix, Thierry Mugler, Alexander McQueen i John Galliano. Najpoznatiji izrađivač korzeta je Englez Mr. Pearl. On za svakog dizajnera na poseban način izrađuje korzete i briljira u umjetnosti njegove izrade. Takva izvedba je vrhunac sofisticiranosti, tijelo se modificira prema želji. Također, elegancija korzeta ovisi o ponašanju osobe u njemu, koja ga odijeva [5]. U današnje vrijeme postoje razni korzeti, grudnjaci i steznici modernog oblika izrađeni od različitih materijala i tkanina, te napravljeni korištenjem modernih šivaćih strojeva i specijalnih tehnologija.

U ovom radu bit će prikazan tehnološki proces šivanja dvodijelne košarice za korzet s detaljnim opisom i foto prikazom svake faze izrade.

2. Materijali i metoda šivanja korzeta

U eksperimentalnom dijelu rada opisan je proces šivanja dvodijelne košarice na jednostavan način putem online učenja. Slika 1a prikazuje pripremu za spajanje dvodijelne košarice za korzet. Tehnološki proces šivanja izvodi se na šivaćem stroju Bagat - Višnja S electronic. Slika 1b prikazuje početak spajanja košarice od dva krojna dijela. Na Slici 1c prikazan je šav spojen za 1 cm.

Nakon spajanja obje košarice pristupa se rezanju trakice od pamučne tkanine u platno vezu širine 3,5 cm, a dužine malo veće od duljine šava košarice. Na razglačan šav stavlja se trakica za kanal.

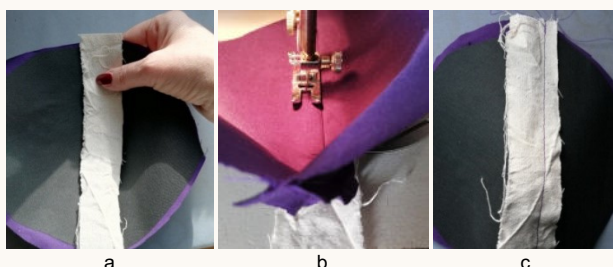

Slika 1. Spajanje košarice za korzet: a) priprema tkanine, b) spajanje košarice i c) šav spojenih košarica (autorski rad).

Slika 2a prikazuje postavljanje izrezane trakice na šav gdje se njenim prošivanjem dobiva kanal za kosti. Slika 2b prikazuje šivanje izrezane trakice za šav košarice za širinu od 0,7 cm s jedne strane. Nakon što je prošiveno s obje strane, nastaje kanalčić za umetanje plastične potpore za korzet.

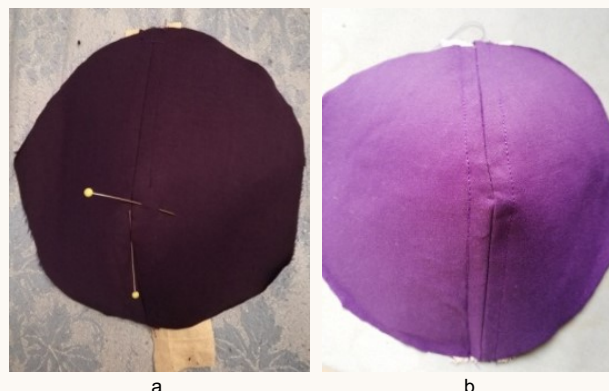
Šivanje se izvodi s lica tkanine zbog kontole urednog ravnog šava, pri tome treba paziti da je s donje strane trakica na sredini šava. Šav se mora učvrstiti na početku i na kraju. Važno je tako učvrstiti šav da se ne razdvoji, jer tada nije moguće staviti plastičnu potporu u kanalčić.

Slika 2c prikazuje izgled unutrašnjeg dijela košarice s prošivenom jednom stranom i učvršćen na početku šava.

Slika 2. a) Postavljanje izrezane trakice na šav košarice, b) prošivanje izrezane trakice za šav košarice i c) izgled naličja košarice (autorski rad).

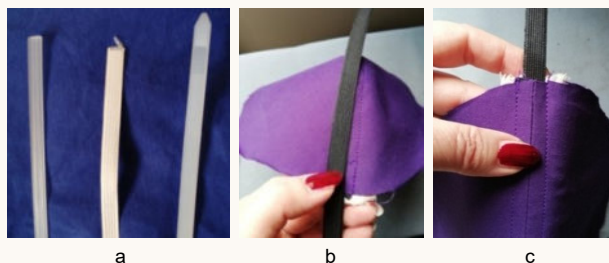
Na Slici 3a prikazan je izgled košarice s trakom od pamučne tkanine u platno vezu pričvršćene pribadačama na vanjskoj strani ljubičaste tkanine. Trakica je po sredini šava pričvršćena pribadačom zbog lakšeg šivanja trake. Na Slici 3b prikazana su prošivena dva šava s trakicom na vanjskoj strani ljubičaste tkanine.

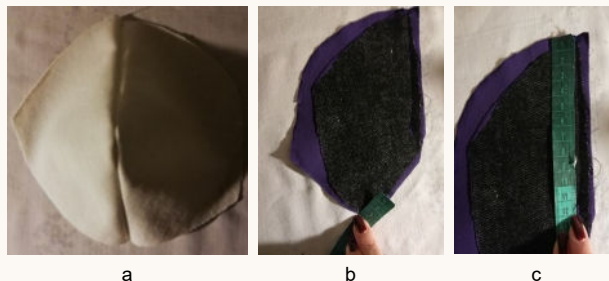
Slika 3. Lijeva košarica: a) izgled košarice s trakom pričvršćen s pribadačama i b) prošivena dva šava s trakicom s lica tkanine (autorski rad).

Na Slici 4a prikazane su tri vrste plastičnih potpora za korzete koji su danas dostupni na tržištu. Plastične potpore širine 0,7 cm (Slika 4a lijevo) kupuju se u metraži te se umeću u kanal. Plastična potpora širine 0,8 cm (Slika 4a u sredini) kupuje se u metraži, umeće u kanal ili se šiva po njoj. Desno na Slici 4a je plastična vezica širine 0,7 cm i duljine 36 cm, dostupna je u različitim dimenzijama, a koristi se kao alternativno rješenje za plastične potpore zbog svoje čvrstoće i savitljivosti.

Sašivena košarica s kanalčićem od trake u koju se uvlači plastična potpora prikazana je na Slici 4b. Slika 4b prikazuje mjerenje i rezanje duljine plastične potpore. Savjetuje se da duljina plastične potpore bude za 2,5-3 cm kraća od duljine šava s kanalom. Na Slici 4c prikazano je uvlačenje plastičnih potpora u utor od prošivene tkanine.

Slika 4. Košarica: a) različiti oblici plastičnih potpora, b) mjerenje duljine plastičnih potpora i c) uvlačenje plastičnih potpora u utor od prošivene tkanine (autorski rad).

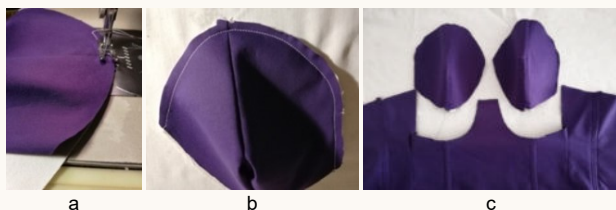

Slika 5. Šivanje podstave košarice: a) šav lijeve košarice podstave, b) spajanje 3 cm u donjem dijelu košarice i c) spajanje 12 cm u gornjem dijelu košarice (autorski rad).

Na Slici 5a prikazan je šav na lijevoj košarici za bijelu podstavu. Na isti način se spaja i desna košarica. Ovdje treba napomenuti da se podstava šiva iz dvije vrste tkanina: bijela pamučna i ljubičasta pamučna, isto kao i prednja strana korzeta. Preporuča se korzet i podstavu korzeta raditi u pamučnoj tkanini u istoj boji ili sličnoj po

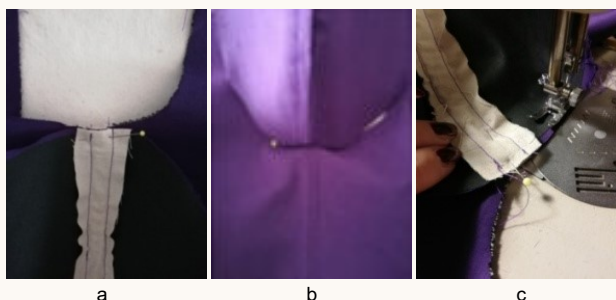
debljini i strukturi, ali zbog praćenja fotografskog sadržaja online nastave korzet se šiva u dvije boje istog sastava. Na Slici 5b i 5c prikazan je šav na podstavi košarice te izrada otvora u ljubičastoj podstavi. Šav košarice u gornjem dijelu iznosi 12 cm, donji dio šava iznosi 3 cm, a srednji dio bez šava iznosi 7 cm. Na donjem dijelu ljubičaste podstave nalazi se otvoreni šav od 7 cm, zbog ubacivanja mogućih umetaka od spužve za povećanje volumena grudi.

Na Slici 6a prikazano je spajanje bijele pamučne podstave i ljubičaste pamučne podstave zajedno, za šav od 0,7 cm. Slika 6b prikazuje spojenu bijelu podstavu s ljubičastom pamučnom podstavom za širinu od 0,7 cm. Ovakvo sašivena košarica je spremna za spajanje s osnovnom tkaninom korzeta. Izrada podstave košarice izvodi se na ovaj način zbog estetskog izgleda, tj. kako se na licu košarice korzeta ne bi vidjela bijela podstava. Slika 6c prikazuje mjesto gdje će biti ušivene košarice u korzet s ljubičastom pamučnom tkaninom s donjim dijelom korzeta.

Slika 6. a) Spajanje bijele podstave s ljubičastom podstavom, b) bijela podstava spojena s ljubičastom podstavom, c) mjesto za ušivanje košarica u korzet (autorski rad).

Na Slici 7a prikazano je postavljanje šava košarice na šav korzeta (naličje korzeta). Na Slici 7b prikazano je postavljanje šava košarice na šav korzeta (prednja strana korzeta). Na Slici 7c prikazano je šivanje košarice s donjim dijelom korzeta na mjesto za košaricu. Šav je vrlo kompleksan zbog okrugline na kojoj treba biti košarica. Šav košarice sa šavom donjeg dijela korzeta iznosi 1 cm.

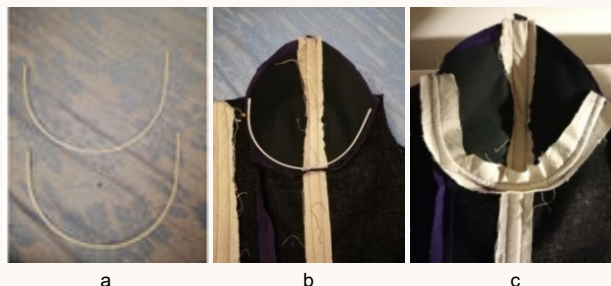
Slika 7. Košarica: a) postavljanje šava košarice na naličje korzeta i b) postavljanje šava košarice na lice korzeta i c) šivanje košarice s donjim dijelom korzeta (autorski rad).

Spajanje gotovih košarica s donjim dijelom korzeta prikazano je na Slici 8. Na Slici 8a prikazano je naličje košarice spojeno s licem korzeta, dok je na Slici 8b prikazano lice košarice spojeno s donjim dijelom korzeta.

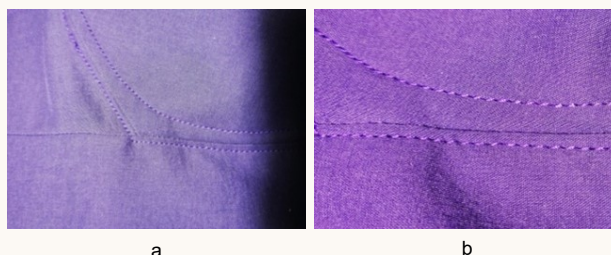
Slika 8. Košarica: a) ušiveno naličje košarice i b) ušiveno lice košarice (autorski rad).

Na Slici 9a prikazane su žice za košarice. Ova vrsta žice je plosnata, širine 3 mm i duljine 28 cm. Na Slici 9b prikazano je određivanje žice za košaricu korzeta koja se postavlja u donji rub košarice. Zbog nemogućnosti kupovine nove žice, korištena je stara koja je pronađena u kućnoj arhivi. Na Slici 9c prikazuje se našivena traka za žicu s unutrašnje strane korzeta. Obzirom na kompleksnost izrade kanalića za žicu i upotrebe navedenog šivaćeg stroja, koristila se traka širine od 3,5 cm. Slijedi uvlačenje zaobljene žice za košarice, a nakon toga odstranjivanje ostatka trake iz unutrašnjosti košarice.

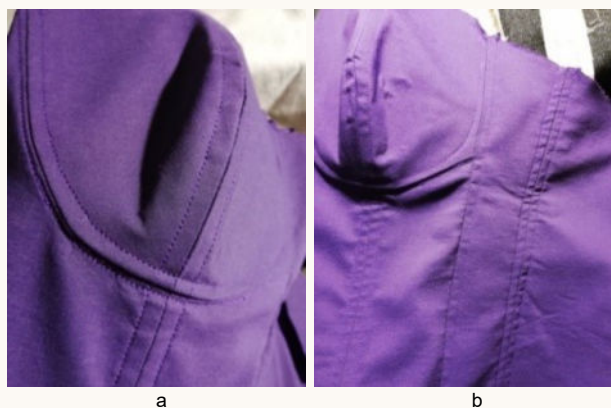
Slika 9. a) Par žica za donji dio košarica, b) određivanje žice za košarice i c) našivena traka za utor žice korzeta (unutrašnja strana) (autorski rad).

Na Slici 10 prikazani su šavovi s vanjske strane korzeta za lice košarice s postavljenom trakom za žicu. Na Slici 10a prikazan je donji šav kanala prošiven za 3 mm od šava gdje se spajaju drugi srednji dio i treći bočni dio tvoreći kut. Na tom dijelu je kut 0,3 cm, a zaobljeni dio 0,8 cm, da bi pratio oblik žice. Na Slici 10b prikazan je donji dio kanala prošiven za 0,3 cm, a gornji za 0,5 cm od spoja košarica s korzetom, na svim dijelovima košarice.

Slika 10. Šavovi košarice s lica korzeta: a) šav do bočnog i b) šav ostatka košarice (autorski rad).

Na Slici 11a prikazana je vanjska strana košarice korzeta bez podstave. Na Slici 11b prikazana je vanjska strana košarice na većem gotovom dijelu korzeta bez podstave. Nakon toga slijedi spajanje lica košarice s podstavom košarice u gornjem dijelu korzeta. Spajanje košarice korzeta s košaricom podstave šiva se tako da se postavi lice korzeta na lice podstave i spoji za jedan 1 cm.

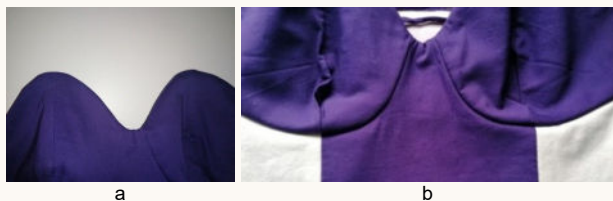

Slika 11. Vanjski izgled košarice bez podstave: a) izgled košarice i b) izgled na korzetu (autorski rad).

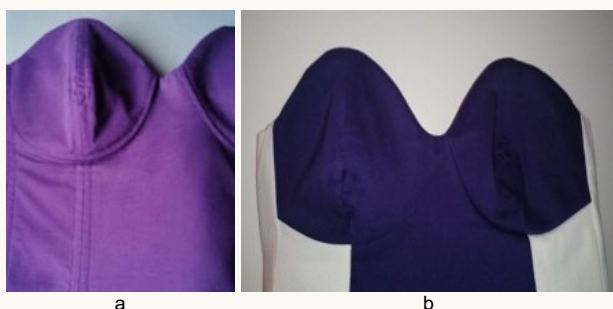
Ovaj način spajanja primjer je jednostavnog načina spajanja korzeta, jer nema upotrebe kose trake. Nakon spajanja podstave s osnovnom tkaninom, Slika 12, potrebno je zarezati između lijeve i desne košarice

(na šavu s unutarnje strane) kako bi se dobio estetski prihvatljiviji izgled korzeta. Na Slici 12a prikazan je šav na gornjem dijelu košarice spojen s podstavom korzeta.

Na Slici 12b prikazana je unutarnja strana korzeta tj. šav u donjem dijelu košarice i mjesto spajanja s podstavom korzeta. Ovdje je prikazana unutarnja strana košarice s otvorom u šavu za ubacivanje umetaka.

Slika 12. a) Šav na gornjem dijelu košarice sašiven s podstavom korzeta i b) šav košarice s podstavom korzeta (unutarnja strana) (autorski rad).

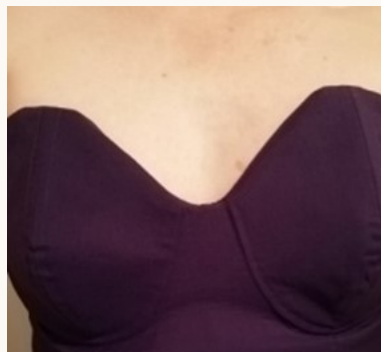

Slika 13. Sašivene košarice: a) lice korzeta i b) naličje korzeta (autorski rad).

Gotove košarice korzeta prikazane su na Slici 13, odnosno izgled lica korzeta (Slika 13a) i naličje podstave (Slika 13b).

3. Izgled gotovih košarica korzeta

Na Slici 14 prikazan je izgled gotovih košarica korzeta na tijelu žene.

Slika 14. Izgled gotovih košarica korzeta na tijelu žene (autorski rad).

Studenti studija Kostimografije mogu prema uputama i opisu slika sašiti dvodijelnu košaricu za korzet kod kuće, za potrebe online vježbi. Tako stječu praktično znanje koje mogu primijeniti u šivanju košarice korzeta kod kuće. Iako postoji više vrsta košarica za korzet ovdje je prikazana dvodijelna košarica zbog jednostavnosti postupka šivanja. Ovaj način izrade košarica primjenjiv je i za izradu grudnjaka, donjeg rublja i kupaćih kostima.

4. Zaključak

U ovom radu detaljno je opisan i fotografijama potkrijepljen tehnološki proces šivanja dvodijelne košarice za korzet u svrhu online učenja. Sadržaj je namijenjen studentima Tekstilnog i modnog dizajna, smjer Kostimografija, ali i onima koji to žele naučiti. Prema iskustvu je odabran pojednostavljen način šivanja korzeta za što lakše savladavanje opisane metode izrade korzeta. Metoda je također primjenjiva i kod izrade grudnjaka. Zainteresirani studenti mogu dobiti na uvid i dodatne fotografije i video lekcije, te savjete i upute.

Literatura

- [1] Rogale D., Ujević D., Firšt Rogale S., Hrastinski M.: Procesi proizvodnje odjeće, Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet, Zagreb 2011, 4-7
- [2] Seleshanko K.: A visual history of Corsets 1850-1960, Dover Publications. Inc. Minesola, New York 2012, 124
- [3] Rowland-Warne L.: Odjeća, Knjiga Trgovina Zagreb 1996, 54
- [4] Grau F.: Povijest odijevanja, Zagreb Jesenski i Turk 2008, 47, 119, 122
- [5] Thomass C., Örmén C.: Povijest donjeg rublja, Zagreb Alfa 2011, 98, 138, 132, 191, 192, 201
- [6] Kocijančić Đ.: Izrada kroja korzeta s košaricama-online učenje, Koža & Obuća 72 (2023.) 13-16
- [7] Kocijančić Đ.: Krojenje korzeta s košaricama-online učenje, Koža & Obuća 72 (2023.) 17-20